

طراحی مدل فضا سازی فرهنگی در جشنواره های هنری فجر انقلاب اسلامی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۳/۳۰

کد مقاله: ۶۶۰۲۹

وحید محمدی^۱، حسن خجسته باقرزاده^۲، سعید محمدی^۳

چکیده

انقلاب اسلامی به عنوان مهمترین مولفه فرهنگ عمومی کشور وقتی در ساحت هنر خود را بازنمایی میکند باید ایهت و در عین حال تواضع خود را به تصویر بکشد. صنایع فرهنگی و خلاق به عنوان محمل بروز هنری، قابل ترین منشوری است که نور این انقلاب اسلامی را در منابعی به زندگی، در تنوع رنگی و تکثر فرمی به چشم و قلب مخاطبان ارائه می دهد. جشنواره های هنری فجر انقلاب اسلامی شأن فرهنگی انقلاب را نمایندگی میکنند و به همین دلیل باید متعهد به مبانی هنری انقلاب باشند. روش تحقیق حاضر بر مبنای تحلیل محتوای کیفی است و با استفاده از مطالعات کتابخانه ای، مشاهدات میدانی و مصاحبه های مکرر ثبت شده است. مهمترین محصول مطالعه نیز، ارائه یک مدلی تحلیلی برای کارکردگرایی صنایع فرهنگی و خلاق و یک پیشنهاد ساختاری برای ساماندهی و بهینه سازی برگزاری فرایند جشنواره در مقیاس انقلاب اسلامی است که بتواند منشا اثر خیری در تثبیت و ارتقای این انقلاب در سطح ملی و بین المللی قرار گیرد.

واژگان کلیدی: فجر انقلاب اسلامی ایران، فضا سازی فرهنگی، صنایع فرهنگی و خلاق، جشنواره های هنری

۱- دکترای مدیریت رسانه، دانشکده علوم ارتباطات و رسانه، دانشگاه تهران مرکز، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
v.mohammadi94@chmail.ir

۲- استاد دانشکده تولید، دانشگاه صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، تهران، ایران

۳- کارشناسی چندرسانه ای، دانشکده چندرسانه ای، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، تبریز، ایران.

هنر ماهیت حسن‌آفرینی دارد و جشنواره هنری انتشار امواج این زیبایی با بسامد مشخصی است. جریان انرژی این امواج در جامعه عامل ایجاد شور و حرکت در جامعه می‌گردد و خود این امر تسویه فرهنگ اجتماعی را در پی دارد. (مظفر و همکاران، ۱۳۹۵)

آنچه که به عنوان مقدمه و لازمه این معنا باید در نظر داشت وجود سه عامل مهم ذیل است:

۱. نسب شناسی و نسبت سنجی هنرها با یکدیگر،
 ۲. درک مفاهیم بلند اسلامی و فجر انقلاب اسلامی به عنوان مرتبه ای از حقیقت تاریخ مقدس و بالاترین آستانه حق‌نمایی در عالم،
 ۳. و توان ترکیب و برنامه‌ریزی و سازماندهی مبتکرانه این امکانات جهت خلق فضایی اشتیاق‌آفرین در جامعه
- بنابراین در ناحیه تفکری به پرداخت نظری هنرها با یکدیگر و نسبت آنها با هم اقدام شده است به این صورت که چگونه و تحت چه شرایطی یک موضوعی قابلیت تبدیل و تبیین در قالبی دیگر را پیدا کند، و در ناحیه باوری به وجود مهمترین محتوای حاکم بر فرم‌های هنری اشاره میشود که ظرفیت قالبهای هنری چگونه میتواند بازنمایی صحیحی از این شرایط بوجود آمده داشته باشند، و در ناحیه مدیریتی به اهمیت وجود یک ساختار مدیریتی منسجم و فارغ از نواخت‌های متکثر سیاسی و تغییرات دولتی پرداخته میشود که نه تنها با سلاقی و تعلقات سیاسی افراد گره نخورد بلکه خلاقیت آنها را در ارتقای دقت این قضیه به کار گیرد. ضرورت بحث حاضر از این منظر است که فضای فرهنگی جامعه غالباً به شیوه پیمایش این چرخه وابسته است.
- محل تمرکز مقاله روی این موضوع بنیان گذاشته شده است که:

۱. نسبت هنرها با یکدیگر و بالتبع نسبت جشنواره‌های هنری با هم چگونه است؟ آیا این تناظر بصورت متوازن در دو ساحت نظر و عینیت جامعه هنری برقرار است؟ برای تناسب سازی و توازن سازی این مقوله چه فرآیندی را باید در پیش گرفت؟
۲. نحوه آرایش صنایع فرهنگی و خلاق از فجر انقلاب اسلامی به عنوان مهمترین اتفاق عالم و ظهور حکومت دینی با مقیاس کشوری و امتی است چگونه باید باشد؟ آیا عظمت و قوت اثر این فجر در ساحت هنری و میدان جشنواره‌ای تصویر و تفجیر شده است؟

بنابراین بررسی چنین ماتریسی به عنوان مقصود این مقاله در نظر گرفته شده است که در مرحله شناسی نسبت‌های هنری را با یکدیگر مورد ارزیابی قرار دهد (تقدیم و تاخر، تاثیر و تاثر، خاص و عام، محکم و متشابه و ...) و در مرتبه شناسی میزان بهره مندی صنایع فرهنگی و هنری را به عنوان بستر ارتزاق و بهجت خود از متعالی ترین مفاهیم خلق شده و به عینیت رسیده در مقیاس جهانی که همان مفهوم فجر است را مورد سوال قرار دهد (فجر، نور، انقلاب قلب‌ها، حکومت دینی، ظلم ستیزی و عدالت طلبی و ...) تفصیل فجر انقلاب اسلامی از یک سو به عنوان مهمترین محتوای مورد نظر باید مورد کنکاش قرار بگیرد که منجر به تفصیل و تجزیه مسائل فعلی انقلاب و فرصتها و تهدیدهای موجود شده و از سوی دیگر مناسبترین ابزار فرهنگی و خلاق جهت به کارگیری برای بیان آن موضوع خاص کشف و به کار گرفته شود.

۲- پیشینه و ادبیات پژوهش

درباره جشنواره‌های هنری فجر انقلاب اسلامی هر ساله در ایام فجر، جلسات متعدد نقد و بررسی آثار جشنواره به چشم می‌خورد که بصورت انفرادی و در قالب نشستهای فنی-تحلیلی صورت می‌گیرد. از سویی دیگر برخی از جشنواره‌ها هم به تالیف و گردآوری عملکرد چندین ساله جشنواره‌ها می‌پردازد و آن را بصورت کتاب نشر میدهد. اما از آنجایی که شان این مقاله در صدد پرداخت به ماهیت برآیندی جشنواره‌های فجر انقلاب اسلامی در نسبت با هم و در نسبت با انقلاب اسلامی است نوعی نگاه تجمیعی و کارکردی به سیاست جشنواره ای فجر انقلاب اسلامی دارد.

۲-۱- جشنواره های فجر انقلاب اسلامی

حفظ انقلاب اسلامی به اندازه خلق آن اهمیت دارد. میزان مراقبت و تلاش برای مصونیت بخشی از آسیبهای مختلف از مهمترین وظایف جامعه دینی است. هنر مقوله ای است منطبق بر فطرت زیابطلب و حسن خواه انسان است و از این منظر میتواند توجهات جامعه را بواسطه اهمیت دادن به نقاط اهرمی و شتاب رشد آن متمرکز سازد و امیدآفرینی را در جامعه افزایش دهد. ساخت جشنواره برای هنرها به مثابه ترسیم نقشه گرایشات و افقهای جامعه است و مدیریت این عرصه باید به اصول محکمی متصل باشد. اصولی که عرصه سلاقی هنری را به مرتبه عقاید انقلاب اسلامی پیوند دهد و میدانی از خواستنی های زیبا با پشتوانه دینی را برای جامعه ترسیم کند و در مقابل از گزند و آسیبهای مورد تهدید نیز دوری کند.

جدول ۱: آمار برگزاری جشنواره‌ها (سایت جشنواره‌ها تا سال ۱۴۰۱)

ردیف	اسامی جشنواره‌ها	دوره برگزاری (تا انتهای سال ۱۴۰۱)
۱.	جشنواره فیلم فجر	۴۱
۲.	جشنواره تئاتر فجر	۴۱
۳.	جشنواره موسیقی فجر	۳۸
۴.	جشنواره هنرهای تجسمی فجر	۱۵
۵.	جشنواره شعر فجر	۱۲
۶.	جشنواره مد و لباس فجر	۱۱
۷.	جشنواره ادبیات جلال آل احمد	۱۵
۸.	جشنواره بازیهای رایانه ای	۸
۹.	جشنواره ملی اسباب‌بازی	۷
۱۰.	جشنواره رسانه‌های دیجیتال	۱۲
۱۱.	جشنواره فجر صنایع‌دستی و هنرهای سنتی	۷

با معدل گیری برگزاری جشنواره‌ها تا انتهای سال ۱۴۰۱ رقم قابل ملاحظه‌ای رویت می‌شود که توقع و مطالبه اثرگذاری فرهنگی این عرصه را فراتر از موجودیت فعلی دارد از این رو انسجام ارتباط افقی و عمودی این عرصه (ساحت هنرها با یکدیگر + مرتبه هنرها با انقلاب اسلامی) مهمترین مسوولیت فعلی عرصه فرهنگ و هنر است.

۲-۲. جایگاه انقلاب اسلامی ایران در تاریخ مقدس

جریان تاریخ جامعه انسانی از زمان هبوط حضرت آدم علیه السلام خلق شد و تا وقوع قیامت امتداد دارد. این سیر اگر در دامنه کلامی خداوند دنبال شود دارای یک جریان رونده‌ای است که مقصدش امت واحده اسلامی است. امتی که همه آحاد آن به یک پیوستگی و انسجامی در تبعیت از امام خواهند نائل خواهند آمد. (برنامه دوران، ۱۳۹۹)

در فرایند شکل‌گیری این امت توحیدی، نقاط عطف بلندی قرار دارد که گاه سرعت و شتاب دستیابی به این امر را افزون میکند. نقش هر کدام از انبیا را باید در این منظومه به وضوح مشاهده کرد که هر کدام در قوم خود هدایتگری این جریان را بر عهده داشتند. امتداد وجود انبیا به حضور ائمه علیهم السلام وسعت گرفت و ایام ظهور آن حضرات قاعده شکل‌گیری امت واحده را ترسیم نمود و گرایش و مطالبه و نیاز بشری را به عنوان اصلی‌ترین عنصر بستری این مقصد باشکوه معرفی کرد. از همین روی غیبت آخرین امام به دلیل عدم تطابق میل امت با افاق امامت در تقدیر عالم قرار گرفت و تا مهیاشدن بستر اولیه نیز بر همان قضا جریان خواهند داشت.

یکی از نقاط مرتفع این جریان در ایام غیبت امام مهدی علیه السلام، که شور و شعور ملتی را همراستای با رهبری منتسب به امام ساخت وقوع واقعه انقلاب اسلامی ایران بود. انقلابی که در آن دلها منقلب شد و عقل‌ها ارتقا یافت و امیال بلندی شکل گرفت و ریشه ظلم و تبعیض را کنار زد و با امام انقلاب بیعت کرد که آرمان اسلام و انقلاب و عدالت‌طلبی را تا استقرار آن همراهی کند.

این انقلاب اثرات بی‌نظیری در سطح افکار عمومی جهان بر جای گذاشت و آنها را به مدلی از گرایش‌ها و باورهای دینی سوق داد که قدرت و عظمت ایمان را در وجود آنها یادآور شد و تمام معادلات سیاسی سران حکومت‌های مستولی بر شرق و غرب عالم را دگرگون ساخت که تاکنون انقلاب‌های قبلی اعم از انقلاب فرانسه و روسیه و ... تاکنون مدلی مشابه آن را هرگز ندیده بودند. تاریخ مقدس نظر به این تقدیر خداوند در جاری شدن و فراگیر شدن دین خود بر تمام عالم است که آیه ۳۳ سوره توبه نیز به همین وعده الهی اشاره دارد. (هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ)

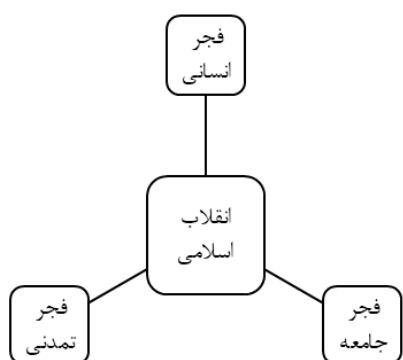
بنابراین هر واقعه‌ای در راستای جریان ظهور دین خداوند قرار بگیرد مصداقی از نصرت و فتح دین است زمین عالم را به برکت جریان وعده الهی احیا میکند. فرارگیری و جایابی افراد در این منظومه بلند و سیر پرشتاب به سمت نهایت آن که امت واحده باشد، ماموریت فردی و اجتماعی مختلفی است که باید برای آن نقش‌های معینی را ترتیب دهند که بهترین کارکرد را داشته باشند. این سیر تاریخی که همان تاریخ مقدس نام دارد دارای چینی تقدیری است و قطعاً محقق شدنی است و تبیین جایگاه هر شخص و جامعه برای موثر بودن در تحقق این جریان، مهمترین اراده تاریخی اکنون ماست. (برنامه دوران، ۱۳۹۹) حال باید دید در کسوت فرهنگ هنر و در قالب جشنواره‌های هنری چه آرمانی نسبت به این وعده حقیقی، و چه نگاهی نسبت به فرایند تحقق آن برای امت متصور میشود. وزن رخدادهای هنری در این منظومه چه مقدار است؟ چه مقدار برای تفصیل این مطالب در سطوح نظری و علمی کار شده است و چه میزان مواد اولیه تهیه آثار هنری با چنین برداشتی فراهم است؟

۳-۲. فجر انقلاب اسلامی

دهه‌ی فجر، آن آیینیهی است که خورشید اسلام در آن درخشید و به ما منعکس شد. اگر این آیین نبود، باز هم مثل همان دوره‌های تاریک و قرون خالیه، بایستی ما مینشستیم و اسمی از اسلام می‌آوردیم. (مقام معظم رهبری، ۱۳۶۹) فجر و هنگامه ظهور نور انقلاب که مصداق ایام الله است به نحوی باید تکریم شود که تجلی آیه خداوند قرار بگیرد. منظور از آیه بودن، قرارگیری در قامت شاخص و مبنایی است که با اشاره به آن تمام راه روشن شود. آیه بودن فجر و انقلاب اسلامی ذیل ولایت و به عنوان مصداق خاصی از تاریخ مقدس به شمار می‌رود و به عنوان شاخصی است که افراد خود را بواسطه تنظیم با آن در مدار ولایت قرار میدهند. این تاکید در فرمایش شهید بزرگوار انقلاب اسلامی شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی و در فراز وصیت ایشان ذکر شده است: "برادران، رزمندگان، یادگاران جنگ؛ یکی از شئون عاقبت به خیری «نسبت شما با جمهوری اسلامی و انقلاب» است. "والله والله والله از مهمترین شئون عاقبت به خیری همین است. والله والله والله از مهمترین شئون عاقبت به خیری، رابطه قلبی و دلی و حقیقی ما با این حکیمی است که امروز سکان انقلاب را به دست دارد." (سلیمانی، ۱۳۹۷) از سوی دیگر و با تدبر در سوره مبارکه فجر، به درک جایگاه فجر نیز میتوان دست یافت که فجر ظهور تام یک نصرتی است که بعد از یک لیال عشر رخ میدهد. لیالی که مقام مقاومتی امت را بشارت میدهد و از قرین بودن فتح و پیروزی و به ثمر نشستن تلاشها خبر میدهد. وقتی فجر در مقیاس انسانی و جامعه و تمدنی قرار میگیرد شئون متفاوتی را در منشور خود به نمایش میگذارد که بررسی جلوه گاره این منشور در ابعاد ذیل مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

الف - فجر در ابعاد انسانی

زمانی که از انقلاب اسلامی سخن به میان می‌آید قطعاً نخستین بارقه های انقلاب در قلوب آن جامعه رخ میدهد. قلب ادمی که مرکز امیال و توجهات انسانی است زمانی که نسبت به فرامین الهی خشیت پیدا میکند خداوند نور انقلاب را در وجود او می‌تاباند و گرایشات و افکار و امورات او را جهت میدهد. چنین منظری باید در تمام ساحات هنری به عنوان نطفه اصلی قرار بگیرد و رشد استعدادهای انسانی به عنوان مهمترین و پایه ای ترین مرتبه فجر در مرکز هر فعالیتی قرار بگیرد. از این رو ارتقا در تمام مولفه های انسانی ذکر شده در جدول زیر به عنوان هدف مطلوب نگارش آثار هنری است.

نمودار ۱: ابعاد فجر انقلاب اسلامی (اخوت، ۱۴۰۱)

جدول ۲: فجر در ابعاد انسانی (اخوت، ۱۴۰۱)

تعریف عملیاتی	شاخص	مولفه‌های فجر انسانی
تمام تصاویر قابل دریافت از یک پدیده در تمام مراتب	(تصویرسازی)	تصور
وسعت دادن به پدیده‌ها از ماهیت تا کارکرد و همچنین ارتباط دادن پدیده‌ها به هم بواسطه هنر خلاقیت	(خیال پردازی)	تخیل
ایجاد یک محور و پایه برای چهارچوب بندی و ستون سازی به برداشتهای تصویری و تخیلی	(نحوه ارتباط دهی محکمات و محل رجوع جامعه)	تفکر و تعقل
تعمیق و ترفیع داشته‌ها و سرمایه‌ها و همچنین تسهیل در اجرا	(وسعت و ارتقابخشی)	علم و ایمان
ایجاد میل و شیب سازی جهت انجام مشتاقانه امور	(گرایش و ذائقه)	تمایل
شاخصه و صفت و خصلتی خاص در مورد افراد که آنها را منحصر به فرد می‌کند و در عین حال موجب تسریع امور نیز میگردد.	(روحیه و شخصیت)	تشخص
بروز عینی و رفتاری افراد در جنبه های مختلف زندگی	(عینیت جامعه)	تعین

ب- فجر در ابعاد جامعه: جامعه به عنوان محمل شکل گیری انواع روابط و تعاملات انسانی است. اجتماعات مختلفی که هر کدام دارای یک نبوغ و استعداد خاصی متناسب با اقلیم و تاریخ آن منطقه به شمار می‌رود بنابراین ساماندهی و تمرکز بر تنوع مواجهات متناسب با هر کدام به عنوان یک اصل مهم به شمار می‌رود ضمن اینکه هدف از پرداخت به امورات جامعه ایجاد هم افزایی و وحدت رویه در شکل گیری روح جمعی و ظهور دولت و ملت اسلامی است. طبق همین مبنا پرداخت به مولفه های جامعه که در شکل زیر ملاحظه میشود به عنوان زیربنای ورود، پرداخت و ارتقای مفاهیم عمومی جامعه مورد دقت قرار می‌گیرد که منجر به شکل گیری روابط حسنه در تمام سطوح جامعه میشود و امکان رشد جمعی را بصورت وسیع برای همگان فراهم می‌سازد.

جدول ۳: فجر در ابعاد جامعه (اخوت، ۱۴۰۱)

تعریف عملیاتی	شاخص	مولفه های فجر جامعه
تمامی روابط مبنادار باشند و مبنای خود را از ساحت دین اخذ کنند.	(اذن)	روابط خانوادگی و اجتماعی و اقتصادی
قومیت ها و تفاوت های اقلیمی و جغرافیایی و فرهنگی همه ذیل ساختار و تعهد الهی و قانونی خود دادوستد کنند	(عهد)	تبادل فرهنگ ها و گفتمان ها
منطق رفتاری در تمام ساحات مختلف مبتنی بر آماده سازی عرصه برای ظهور احکام باشد و هرگونه رفتار متمایل به نفسانیت در قالبهای متعدد روا نیست.	(تولی و تبری)	تفکر و تعقل اجتماعی
روابط افراد جامعه در عین وجود سختی ها و کاستی ها بصورت مودت و رحمت باشد چراکه بدون آن امکان اصلاح امور میسر نیست و در این مسیر همه ساختارها باید ذیل مسائل اولویت دار جامعه قدم بردارند.	(الفت و ملت)	تزکیه و تعلیم و طاعت
هر کدام از افراد و اقوام دارای یک ماهیت اقلیمی و تخصص های منحصر به فرد است. همین امر آنها را به برنامه ریزی در راستای بروز استعدادهای خود رهنمون میکند.	(صراط)	تنوع مردم و تخصصهای مختلف
هماهنگی افراد و یا در وجه مقابل ناهماهنگی آنها منجر به سرعت جریانات یا اصطکاک و کندی و اختلال در مسیر رشد جامعه به وجود می آورد.	(انفاق)	جریانات اجتماعی
بروز و ظهور استعدادها و به نمایش گذاشتن دستاوردهای حرکت در راستای پیاده سازی احکام و اقامه عدل در ساحات مختلف نتیجه چنین رویه ای خواهد بود.	(سبیل)	بروز خیرات اجتماعی نشر فضائل و احکام و اقامه قسط

ج- فجر در ابعاد تمدنی: بلندترین مقیاس شکوفایی بشریت در ساحات مختلف زندگی را تمدن می نامند که مقدمه و لازمه شکل گیری امت واحده توحیدی است. از این رو ترجیح این آثار در فضای فرهنگی و منطق هنری مهمترین سنجه مدیریت فرهنگی است چراکه توانسته است در مختصات تاریخ مقدس نقش فردی و اجتماعی و تمدنی خود را جایابی کند. بدیهی است داشتن چنین افقی و تهیه منظومه اثری در چنین قواره ای نیاز به عزم جدی و انسجام همگانی است که اراده های بلند و همت های قوی نیز می طلبد.

جدول ۴: فجر در ابعاد تمدنی (اخوت، ۱۴۰۱)

تعریف عملیاتی	شاخص	مولفه های فجر تمدنی
درجه ای از نیاز به تفاهم امت بر سر مسائل اساسی که موجب تراکم آنها در یک راستا و با یک هدف خاص میشود.	امت سازی (زندگی جمعی)	نحل و طبر
درجه ای از نیاز به راهنما و رهبری در جامعه که نظام برنامه ریزی و ساماندهی را به بهترین وجه و در راستای شکوفایی استعدادها فردی و سرمایه های اجتماعی فراهم آورد.	امام خواهی	زندگی انبیا
اجتماعی از افراد که در میان آنها تمام ارتباطات مبتنی بر نظام امت و امامت است.	تبلور تام نظام امام و امت در یک جمع خاصی	مدینه النبی
آئینی که در آن مانور حقیقی ایمان و افق سازی حرکات و جریانات امت رقم میخورد.	منسک سازی امام و امت	حج
ایجاد روحیه ای در آحاد امت که به واسطه آن تمام اعمال و رفتار جامعه حکم جهاد پیدا میکند.	جهاد دائمی	کربلا
تشکیل امت واحده ای که دین تمام شوون و ساحات و مراتب زندگی فردی و اجتماعی را ساختارمند می کند و مدیریت لایه های سیاسی و اقتصادی و فرهنگی مبتنی بر دین و طبق راهنمایی امام صورت میگیرد.	حاکمیت دین در تمام شوون زندگی	حکومت امیرالمومنین علیه السلام و حکومت امام مهدی علیه السلام

با توجه به جداول سه گانه فوق در حداقل ترین حالت انتظار میرود که جشنواره های فرهنگی و هنری چنین ساحت و فخری را بر خود فرض کنند که راوی چنین منظومه بلندی خواهند بود. برای ساختاربخشی به چنین منطق روشن و افق بلندی نیاز به بازتعریف مسولیت مدیریتی و انسجام عملکردی در حوزه فرهنگ و هنر وجود دارد که جدیت و عزم ملی را برای چنین حرکتی سامان بخشد.

۳- مبانی نظری پژوهش

۳-۱. هنر

برای بررسی هر پدیده‌ای، نزدیکترین و ملموس‌ترین راه شناخت، ارزیابی ظواهر و بروزات آن است. هنر معرکه‌توسین و عرصه ظهور و بروز حسن است، و به شرط مدیریت صحیح آن، بهترین راوی عینیت و حقیقت پدیده‌ها و رویدادها خواهد بود (مظفری و همکاران، ۱۳۹۵). هر مساله و چالشی در جامعه ناظر به نیاز و انگیزه‌ای در درون آدمی است که در صورت عدم رفع، تاخیر در رفع، رفع کاذب و یا ارجاع ناصحیح به غیر، اجتماع انسانی را دچار آفت میکند بنابراین انسان و جامعه به فراخور تغییرات وسیع محیطی و تکنیکی در معرض مجموعه‌ای از آسیب‌ها و اختلال‌های جدید قرار دارند به همین دلیل مواجهه با تنوع مسائل اجتماعی نیاز به تنوع گونه‌شناسی از ماهیت، کارکرد و اثرگذاری صنایع خلاق هست چراکه عدم شناخت نسبت به مولفه‌های یادشده در مورد صنایع خلاق، کلاف مسائل اجتماعی را سردرگم‌تر می‌سازد. این گونه‌شناسی در ساحات ماهیت، کارکرد و اثرگذاری موجب میشود که از سویی تبیین صحیحی نسبت به آسیب‌ها، مراتب آسیب و دامنه مسائل و پراکنش آنها صورت گیرد و از سوی دیگر نوع و میزان بهره‌مندی از صنایع خلاق که برای مواجهه با آسیب خاص در سطح و مرتبه خاصی بناست استفاده شود مشخص گردد.

۳-۲. مولفه‌های هنر حقیقی

در هنر موضوع زیبایی و ابراز آن از اهمیت خاصی برخوردار است و اولین کلمه‌ای از قرآن که میتواند هم مفهوم حسن و هم ابراز را با هم داشته باشد کلمه حمد است (اخوت، ۱۳۹۹). زیرا در این کلمه زیبایی صادر شده مورد تحسین واقع میشود. در واقع حمد قدرشناسی از بروز زیبایی حقیقی یا زیبای از جنس کمال است. از همین رو مجموعه مولفه‌هایی که در یک اثر هنری باید لحاظ شود تا به غایت خود که همان ارتقای جامعه مخاطبان است دست یابد به قرار ذیل است:

۱. اثر هنری باید واجد جلوه‌های زیبای کمال و نیز دلالت‌دهنده به آن باشد و اگر در یکی از این دو کوتاهی کند خود را از دایره حسن و حمد خارج کرده است. پس هنر دارای روش و منطقی است که آن را از دایره صرف ذوق و هیجانات بیرون میبرد و به یک زیبایی روشمند دلالت میدهد.
۲. یکی از ضرورت‌های اثر هنری القا و افزایش نفوذ است. القا به خاصیت رویاروسازنده و جلب توجه کننده هنر اشاره دارد. و اگر اثری به هر دلیل نتواند مخاطب خود را جذب کند نمی‌تواند ادعایی در هنری بودن خود داشته باشد. این ویژگی در صورت خارج کردن مخاطب از غفلت و بی‌خبری نسبت به موضوعی و متمایزسازی موضوع نسبت به موضوعات دیگر امکانپذیر میگردد.
۳. رسالت هر اثر هنری ایجاد حرکت و قیام در رابطه با موضوعی است که برای آن تولید شده است. اگر اثر هنری بخواهد صرفا جلوه‌های از زیبایی را نمایش دهد و نتواند یا نخواهد در مخاطب ایجاد حرکت به سمت کمال به نسبت موضوعی داشته باشد اثر هنری محسوب نمیشود.
۴. از سویی دیگر نشان دادن مصادیق حقایق میتواند نقش تعیین‌کننده‌ای در هدایت انسان داشته باشد این مهم توسط هنر میتواند اتفاق بیفتد و افراد را به سمت تشخیص درست و تعیین وظایف سوق دهد.
۵. در هر اثر هنری پیامی به مخاطب منتقل میشود که دارای موضوعی است که هنرمند سعی کرده است مخاطب را نسبت به آن موضوع متوجه و هشیار کند. لازم است انتخاب موضوع اثر هنری وابسته به نیاز مخاطب و فهم درست حقایق در رابطه با آن موضوع باشد بنابراین ضرورت شناخت مخاطب برای ابراز هر القایی از اولویت بالایی برخوردار است.
۶. در باب اهمیت هنرمند نیز همین بس که عامل انتقال اثری هنری میتواند تولیدکننده اثر و نیز انتقال دهنده اثر باشد و هر یک به نوبه خود در انتقال مفهوم به مخاطب نقشی اساسی دارند. گاه انتخاب زمان و مکان ارائه یک اثر هنری از تولید آن اثر اهمیتش بیشتر است و این شناخت از مختصات زمانی مکانی در بسیاری اوقات اهمیتی به همان اندازه اثر هنری پیدا میکند.
۷. علت تنوع قالب‌های هنری به دلیل تنوع ذائقه‌هاست. همچنین خلاقیت در ارائه حقایق که از ویژگیهای ساختار تفکر انسان است سبب میشود تا هنرمندان را به ابرازهای مختلفی در ارائه حقایق به دیگران سوق دهد. در اهمیت قالب سازی برای ابرازات مختلف و ارتباطات در جامعه باید به قالب سازی و فضا سازی توجه ویژه ای داشت. اثر هنری به واسطه ابزار و اسباب خاص و متنوعی تولید میشود که میتوان از آن به قالب هنری یاد کرد. قالب هنری بر اساس بستر، موقعیت و جنس، کالبد اثر هنری را تشکیل میدهد و هر اثر هنری به واسطه آن پدیدار میشود. به عبارت دیگر میتوان قالب اثر هنری را ابزار تولید اثر هنری دانست.

زبان در وجود انسان عضوی است که وظیفه آن ایجاد کلام برای ارتباط با مخاطب است. به همین دلیل میتوان قالب اثر هنری را به عنوان زبان هنر معرفی کرد. این زبان میتواند به صورتهای مختلف و با قشرهای و گروههای متفاوت با حالات مختلف ارتباط برقرار کند. در گفتگوسازی لازم است جامعه نسبت به حدود کلمات و معانی آنان به فهم مشترکی برسد و از تشتت در فهم

مصون گردد. همچنین لازم است ادب در کلام و نیز تناسب در گفتگو از نظر مرتبه و سن مراعات شود. زیرا از مهمترین عوامل حفظ تقوا برای فرد و جامعه گفتگوست. همچنین هر قدر هنرمندی و بروز حسن در افراد پرورش یابد، استفاده از نطق و کلام گسترش می‌یابد (اخوت، ۱۴۰۱)

۳-۳. صنایع فرهنگی و خلاق

صنایع فرهنگی و هنری به صناعی گفته میشود که در زمینه های خلق، تولید و تجاری سازی محتوا که ماهیتی ناملموس و فرهنگی دارند فعالیت میکنند. این محتواها معمولاً از طریق کپی رایت حفاظت شده و در قالب کالاها و خدمات عرضه می-شوند (UNESCO, 2000) خدمات و کالاهای فرهنگی معمولاً دارای پنج ویژگی مشترک هستند:

۱. ابزاری برای ارائه پیام نمادین به مشتری-مخاطب به شمار میرود و این مهمترین و شاید متمایزترین خاصیت صنایع فرهنگی و خلاق است که مخاطبین خود را به دریافت پیامی فراتر از حدود فعلی دعوت میکند.
۲. نیازمند به کاربرد خلاقیت است چراکه جنس سرمایه، فکری و معنوی است بنابراین برای حفظ مخاطبین به سرمایه سازی خلاقانه و مبتکرانه فکری احتیاج است.
۳. حداقل بصورت بالقوه حاوی حق مالکیت فکری هستند که متعلق به فرد یا گروه خاصی است.
۴. به دلیل انطباق با نیازهای روانی و روحی افراد به عنوان اعتیاد عقلانی توسیف میشود بطوریکه مصرف فزاینده فعلی آنها سبب مصرف فزاینده آنها در آینده خواهد شد و چنین تقاضایی غالباً بصورت تجمعی و انباشته خواهد بود.
۵. دارای ارزش استفاده ای و غیر استفاده ای: به عبارتی دارای ارزش فرهنگی و اقتصادی هستند و همین بعد فرهنگی آن، موجب تمایز با دیگر اقلام مورد بهره برداری مشتریان است (بیدرام، ۱۴۰۱)

۴- روش تحقیق

این مقاله بصورت روش تحلیل محتوا انجام شده است که طی آن علاوه بر حضور مشارکتی در جشنواره های فجر فرهنگی و هنری، به مطالعه کتابخانه ای درباره موضوعیت فجر و انقلاب اسلامی پرداخته است. در واقع تمام داده های جمع آوری شده بواسطه مشاهدات مستقیم آثار جشنواره ای هنرهای مختلف، مطالعه آثار مهم در زمینه جشنواره و صنایع فرهنگی هنری و انقلابهای مختلف، مصاحبه با لایه نخبگان فرهنگی و هنری و همچنین گفت و گوهایی مکرر با مخاطب-مشتریان این عرصه بعلاوه ارزیابی عملکرد مدیریتی جشنواره ها حاصل شده است و برآورد منطق تحلیلی داده‌ها بر این اساس است.

۵- یافته‌های پژوهش

جشنواره ساحت فضا ساز زیبایی و برانگیزاننده اراده هاست. محملی که موجب درگیری و مانوس بودن مخاطب با مجموعه ای از مصادیق زیبایی میشود که میتواند آنها را در درون خود تصدیق کند. معمولاً برای بزرگداشت مقولات مهم در هر کشور، تبدیل کردن آن موضوع به یک امر همگانی با مشارکت عموم مردم آن جامعه امری بدیهی است. از این منظر جشنواره های هنری یکی از بهترین ابزارهای موجود برای خلق چنین عرصه ای است بنابراین تمامی کشورها کشورها دارای آیین و جشن‌هایی متناسب با فرهنگ و آداب خود دارند. بعضی از این جشنواره ها علاوه بر تعریف هویت ملی برای خود در صدد تعریف و ارائه الگوی فرهنگی خود نیز بر می آیند. در همین منطق نیز جشنواره های هنری به دلیل خاصیت نفوذپذیری امکان جابجایی و استقرار در مقصد مورد نظر را بهتر میتواند انجام دهد که اگر این اتفاق رخ دهد توجه و گرایش جامعه مقصد را به سمت تفکرات خود سوق داده و امکان بهره وری از آن جامعه را برای خود مهیا کرده است.

ذیل همین منطق، هر کشوری که به یک اعتماد به نفس واقعی و قابلیت اطمینانی از جنس مولفه های هویتی از فرهنگ خود دست یابد خود را در آینه جشنواره ها و در معرض عموم مخاطبان میگذارد.

نمودار ۲: منشور فرهنگی و صنایع خلاق (جشنواره های هنری فجر)

۱-۵. فضا سازی هنری صنایع فرهنگی و خلاق

نظر به اینکه هر کدام از ساحات هنری سیر تاریخی ظهور و بروز متفاوت خود را داشته اند و حتی در این مختصات شماره گذاری هنری نیز صورت گرفته است منتهی مهمتر از آن، ماهیت اصلی قالب های هنری است که غرض و غایت آنها را متفاوت از هم می سازد. از این رو هر کدام از این قالب ها دارای یک ابعاد تعریفی و کارکردی مشخصی هستند که دقت و توجه در این معنا و روش بهره مندی از آنها موجب تاثیر گذاری بیشتر این موضوع خواهد شد. در جدول زیر به اختصار هر کدام از این عناصر هنری در نسبت با هم تعریف شده اند که این تشریح باعث ایجاد انسجام معنایی در پرداخت هنری بهینه به مسائل جامعه را در پی خواهد داشت.

جدول ۵: ارتباط و تبادل و تبدیل عناصر هنری با هم (نگارنده)

ارتباط و تبادل عناصر هنری با هم	تجسمی / هماهنگی	موسیقی / قید و آوا	ادبیات و شعر / معنا	انیمیشن / تخیل	تئاتر / روایت و بیان (لحن)	سینما / میل و ذائقه	مد و لباس / زینت و فعل	بازی رایانه- ای+اسباب بازی / شاکله	رسانه / تراکم یا پراکنش
تجسمی	نمادسازی	ریتم و جریان دار	ثابت نقطه عطف (اعتناسازی)	زمان سازی و مکان سازی	نشان و نماد و باب ورودی	یک راوی صامت چندلایه از اتفاقات	حس غرور	مانوس سازی	جعل و وضع واژه
موسیقی	هارمونی	نظم سازی	هویت و مساله سازی	جهش های متفاوت	تاکید و تصریح و انگیزش	روان و آهنگین	انطباق و وسعت حال	پرحرارت بودن	القاسازی
ادبیات و شعر	منظرگاه و زاویه ساز	موزون و متن ساز	مفهوم سازی	مقیاس بخشی	فاخرانه و ارتقابخشی	استعدادپردازی و مخاطب سازی	عزت و اعتماد به نفس	عادی سازی	کارکردسازی
انیمیشن	تعادل بصری	شیب و حجم توجه	هویت بخشی	انس سازی	صراحت برخورد	متناسب بر عقاید و سلاقی هویتی	حُسن و زیباسازی	میل سازی	طیف ساز و مخاطب سازی
تئاتر	تمرکزسازی و تراکم بخشی	دامنه سازی و صحنه پردازی	جهت سازی	صمیمت بخشی	نطق سازی	اشتیاق سازی	قرابت بخشی	الفت بخشی	عمومیت بخشی
سینما	تلفیق و ترکیب و کارکردسازی (خلق شخصیت)	فاز و هارمونی ساز (اولویت دار) (تمام مسائل جامعه از یک مرتبه ای به بالا را روایت کند)	افق سازی (ناظر به یک هدفی باشد)	تسخیر اذهان	زیست و باورپذیرسازی	شان سازی	میدان و عرصه سازی	صنعت زا و ایده ساز	بلوغ و مرجعیت بخشی
مدولباس	آرایش و سبک سازی	بافت و جنس	ستر و پوشش	ترکیب بندی و طرح سازی	تکریم و (حس حاضر بودن در صحنه- مخفی نشدن- لباس	جذابیت	سبک سازی	تکریم تنوع های فرهنگی و قومیتی	تعدیل و تولید دسترس- پذیر

				اجتماع (سازی)					
نزدیک سازی	سهل سازی	آشنا سازی و غریب زدایی	اقتباسی و زنجیره سازی	تعاملی	چالش برانگیز و تفکرزا	ارتقای گرایشات	توازن محتوایی و فنی	هدفدار و نسخه های بروز	بازی رایانه‌ای + اسباب بازی
عرف سازی	قابل درک و همه فهم	قول متین و مفتخرانه	تنوع بخشی و تعلیق	صراحت و صدق	جوانمردی و اخلاق	خوش کلامی	خوش ریتمی	کلمه یابی	رسانه

توجه به جدول فوق تناظرات و مناسبات مستقیم و غیرمستقیم بین متغیرها را نشان میدهد و بیان میدارد که نسبت هر عنصری به عنصر مقابل خود چگونه باید باشد. به عبارت دیگر و از منظر ادبیات عرب هر کدام از موارد فوق چه نوع اشتقاقی از مصدر امر هنری می باشد.

روابط برقرار شده بین این عناصر از ماهیت و کارکرد و اثرگذاری هر کدام رونمایی میکند به نحوی که برای موضوعات و مسائل مختلف جامعه، بهترین ابزار را جهت پرداخت مساله تبیین میکند. این نسبتها هم به انتخاب بهترین گزینه پرداختی برای مسائل متلاطمه جامعه اشاره دارد و هم سیر انتقال معنا را از یک ساحت هنری به یک ساحت هنری دیگر نشان میدهد و به عبارت ترتیب و توالی پرداخت تا رفع مساله را نشان میدهد چراکه بسیار روشن است منظور از پرداخت به مساله به مثابه نشان دادن صرف مشکلات و اختلالات و آسیبها نیست بلکه منظور استفاده از لحن ممتاز اثر هنری در تبیین تا ترفیع مساله است و به این ترتیب هم شخصیت فرم هنری به عنوان متغیر واحد برجسته میشود و هم نحوه ارتباط با متغیرهای دیگر در قالب های هنری بعدی اهمیت دارد و هم موقعیت و فضای مساله را در نحوه فضا سازی فرهنگی در ثمر بخشی ورود منظومه هنری به آن ساحت را تقویت میکند. بنابراین تعریف توابع هنری مهمترین مزیت جدول فوق است که طبق آن تابع متغیرهای وابسته و مستقل شکل می گیرد و توجه به آن، معادلات حاکم بر فضای هنری را تشریح میکند.

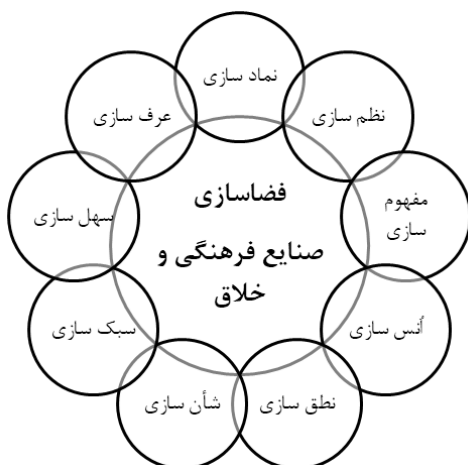
به عنوان مثال نمونه هایی از سوالاتی که به ضرورت و اهمیت مساله فوق اشاره میکند در ذیل آمده است:

- اینکه نسبت هنر تجسمی به هنر سینما چیست؟ نسبت به هنر مد و لباس چه شاخصه ای دارد؟ نسبت به ادبیات و شعر چه مختصاتی دارد؟ وقتی در مقام متغیر مستقل است چه شاخصه های هویتی هنر تجسمی را به همراه دارد؟ وقتی در مقام متغیر وابسته است چه شاخصه هایی از آن تحت تاثیر قرار میگیرد و تغییر میکند؟
- آیا میتوان ادبیات را در انواع ژانرهای آن سینمای داستانی و دوره تخیل سینمای تصویری قلمداد کرد؟ آیا بهتر نیست برای تصاحب سینمای مطلوب ابتدائاً به خلق ادبیات متعالی همت داشت؟
- چگونه میتوان ریتم زندگی افراد یک جامعه را با موسیقی و شعر تنظیم کرد؟ آیا اصلاً چنین کارکردی را میتوان از هنر موسیقی انتظار داشت؟ برای رسیدن به نقطه مطلوب موسیقی و برانگیختگی جامعه چه وظیفه ای بر دوش هنر موسیقی است؟

- پوشش و مد و لباس یک جامعه چه تاثیری از ادبیات و سینمای یک جامعه می پذیرد؟ آیا اساساً میتوان معادله ای را بین این دو متغیر شکل داد؟ منطق تعریف چنین تابعی چگونه باید باشد؟
- نحوه پرداخت رسانه به مقولات جامعه چگونه است؟ آیا هنر تئاتر جامعه در شیوه اظهار رسانه ای دخل و تصرفی دارد؟ آیا تشکیک و خبرپراکنی رسانه و یا اطمینان و آگاهی بخشی آن را می توان مدیریت کرد؟

از سویی دیگر اشتراک معنایی جدول که قطر اصلی ماتریس فوق را نیز شکل میدهد مدل زنجیره فضا ساز صنایع فرهنگی و خلاق را خلق میکند که روش بهره مندی از عناصر صنایع فرهنگی را در مورد مفاهیم منظور نظر بهتر نشان میدهد.

تفصیل مولفه های فوق را نیز می توان در قالب جدول ذیل مشاهده نمود:

نمودار ۳: منشور معنایی فضا ساز فرهنگی

جدول ۶: مولفه های فضا سازی صنایع خلاق (نگارنده)

مولفه های فضا سازی صنایع خلاق	رفع مسائل جامعه اسلامی بواسطه فضا سازی فرهنگی و هنری
نماد سازی	مجموعه نقاط متصل به هم در سطح جغرافیای اجتماعی نظیر منطقه و شهر! (مجموعه ای از شخصیتها- موقعیتها- اجتماعات- روابط) قاب گرفتن مهمترین نقاط عطف چالش برانگیز مواجهات انسانی و اجتماعی- توفیقات در معرکه های مختلف زندگی و در مناظری از میادین و معابر عمومی و در مناسبتهای مختلف و تنوع قالبی معماری و دیوارنگاری و ..
نظم سازی	اساس زندگی انسان بر پایه نظم و عدل است و اگر توازن آن به هم میخورد لایه جبرانی نیز در همان منطقه قرار داده شده است به همین دلیل پیدا کردن و نشان دادن بافتهای وزین و خفیف جامعه نسبت به موضوعات مختلف از مهمترین کارهایی است که در این بخش باید بدان توجه نمود.
مفهوم سازی	هر رابطه و تعامل و آسیمی در جامعه به دلیل ارتباطات انسانی دچار انواع پیچیدگی و تراحمات و تعارضات است. از همین روی مشخص سازی مدل تعاملات و مختصات مسائل افراد را به نسبت به ابعاد و مقیاس قضایا رهنمون میکند بنابراین از کنار بعضی از مسائل راحت عبور میکنند و در بعضی مسائل وقوف دارند از نکات این بخش است.
اُنس سازی	تبدیل مشکلات به مساله و عبور از مرحله تحمل کردن به مرحله رفع کردن! این بخش ناظر به ایجاد خط افق آرمانی برای مخاطب که مخاطب آن را نه در لایه حسی بلکه در لایه خیالی و ادراکی با موفقیت طی میکند بنابراین ایجاد یک زمینه قوت در مخاطب که یکبار با عزم و اراده خود پیموده است میتواند راهگشای بسیاری از روابط و مسائل باشد.
نطق سازی	ورود به زندگی اجتماعی دیگران و مسوولت داشتن نسبت به دیگران و ایجاد حس توانمندی برای از میان برداشتن موانع و اختلالات!
شأن سازی	کسی که جایگاهی برای خود متصور است میتواند نسبت به آن جایگاه رفتاری را بروز دهد وگرنه سختی و عدم میل برای انجام امور آن را از شتاب باز میدارد یا به کلی متوقف میسازد سینما جایگاه ساز و شان ساز است.
سبک سازی	نحوره بروز و ظهور افراد و میل به شناخته شدن با هر کسوت و شغل و مراتب انسانی و اجتماعی که خودشان دوست دارند از قابلیت های سبک سازی است. بنابراین مسائل اجتماعی را به لباس زینت و ستر عیوب انسانی و اجتماعی باید مبدل نمود.
سهل سازی	هر اتفاقی که بواسطه ترس از قرابت یا عدم شناخت فضای موضوع یا القائات منفی محیطی که انسان را از مقولات روابط و مسائل اجتماعی بیرون میکند مذموم است بنابراین ایجاد محیطی برای آزمون این عرصه و کسب توفیق و احساس قدرت از مهمترین گام های این عرصه است.
عُرف سازی	میزان تراکم یا پراکنش افکار عمومی نسبت به یک اتفاق خاص نسبت مستقیمی با میزان تراکم یا پراکنش اخبار صحیح یا غلط یا شبه خبرهای منتشر شده در جامعه دارد. بنابراین اینکه چه مواردی با چه لحنی و با چه گزاره های حقوقی در جامعه جریان داشته باشد بیشتر در رسانه بروز می یابد.

۶. نتایج و پیشنهادات پژوهش

ذکر این نکته در باب فضا سازی ضروری است که فضا سازی مقوله ای است که برآیند کلیه فعالیت های صنایع فرهنگی و خلاق است مفهومی که میتوان آن را با اصطلاح امرخواهی تعبیر کرد چراکه شکل گیری چنین فضایی منجر به ایجاد دامنه ای از گرایشات و سلاقی در جامعه میشود که جهت این اتفاق به سمت جنسی از امرخواهی از جانب مخاطبین و فضا سازی از جانب هنرمندان منتهی میگردد در همین راستا مدل نهایی نیز در قالب زیر ارائه می-گردد.

فجر انقلاب اسلامی آسمانی است که بارش نور را بر قلوب مومنین و آزادگان جهان سرازیر می کند و این زمین فرهنگ است که باید چهره اش را بواسطه خضوع صنایع فرهنگی و خلاق و در خدمت قرار دادن خود ظهورات متنوعی از نعمت ها را به نمایش بگذارد تا دیگران از دیدن چنین عظمتی به وجد آیند و اشتیاق پیوستن به این نور را پیدا کنند.

بنابراین ارائه پیشنهادات زیر جهت تحقق مدل پیشنهادی فضا سازی فرهنگی بواسطه صنایع خلاق در جشنواره های فجر انقلاب اسلامی مطرح می گردد.

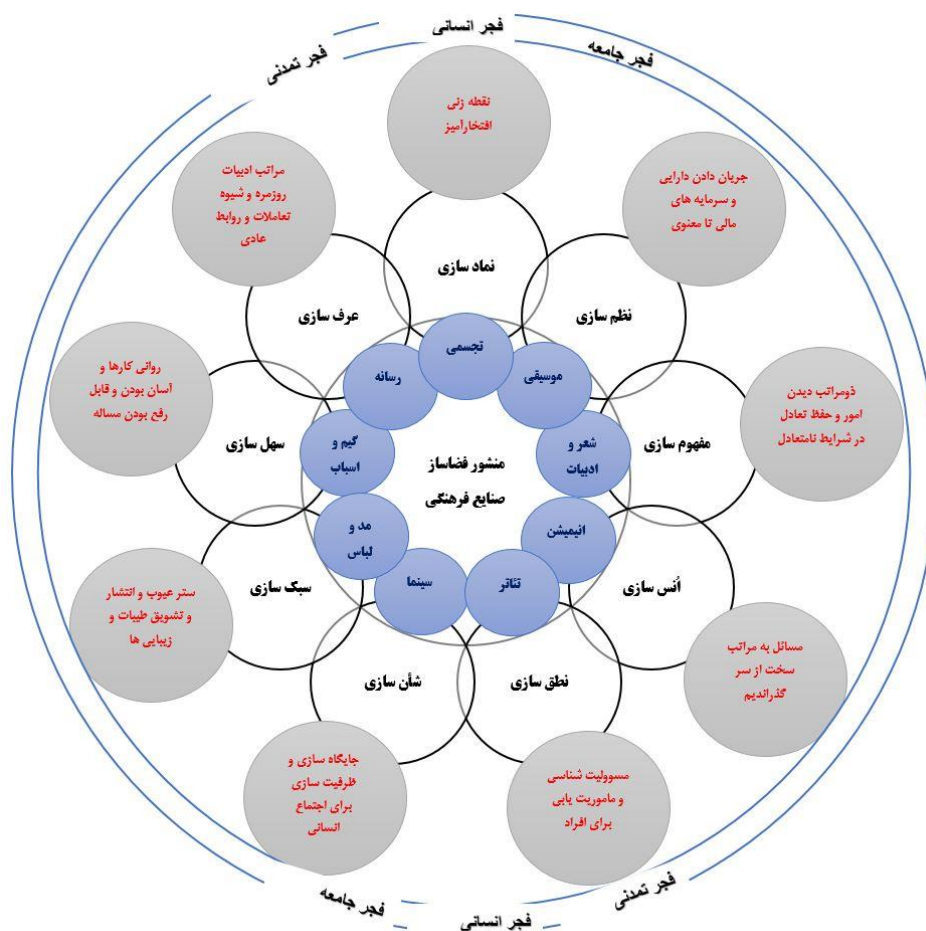
۱. هدف از مطالعه حاضر دستیابی به دو منظور بنیادین بود که نخست تبیین منطق نظری و زنجیره هنری متصل به هم قالب های هنری است و دوم ظهور و تجلی بلندترین مفاهیم هستی و بالاترین مرتبه رشد انسانی و مهمترین عرصه ظهور حاکمیت اراده خداوندی است. از همین رو انسجام میانی نظری و به روز رسانی آنها و کارکردسازی مفاهیم در کسوت صنایع هنری از مهمترین برنامه های ستاد جشنواره فجر انقلاب اسلامی است.
۲. جشنواره هایی که با اسم و رسم غیری از فجر حاضر هستند بواسطه ملحق شدن به فضای جشنواره ای فجر خودبه خود به مراتبی از معنا و جایگاهی از مسوولیت هویتی خویش در آستانه انقلاب اسلامی دست می یابند بنابراین انتساب جشنواره های جاری و فعال ذیل عناوینی دیگری به عنوان جشنواره فجر از مهمترین محورها قابل تامل است.
۳. ترتیب و توالی زمانی برگزارای جشنواره ترجیحا به تناسب تقدم ماهیتی هنرها نسبت به هم و همچنین در نظر داشتن اتفاقات و نزدیکی به ایام عید نوروز برگزار شود که مشارکت حداکثری عموم مردم را شامل گردد. البته لازم به ذکر است که جشنواره گاهها به لحاظ کشش

زمانی و ظرفیتهای اقلیمی و طبیعی و مناسیتهای تقویمی در ایام فجر دچار عسرتی میشود که امکان برگزاری بهینه را سلب میکند از این رو برنامه‌ریزی صحیح زمانی با دامنه زمانی منعطف و متوالی از دیگر اولویت هاست. ضمن اینکه عمومیت جشنواره ها در قالب برنامه‌های نمایشگاهی و فروشگاه‌هایی که در فازهای بعدی هر جشنواره هنری خاصی قابل مطالبه است حداقل باید برای یکسال آینده برنامه زمانی را تنظیم سازد.

۴. جشنواره منسکی است که میزان هویت و تعلق افراد را نشان میدهد بنابراین هم از ناحیه مردم و هم از ناحیه مسوولین برای برنامه ریزی صحیح آن مهم مینماید. مدیریت جشنواره های فجر به عنوان اصلی ترین محل انتشار تعلقات هویتی و بزرگترین منبع تفاخر فرهنگی است. از این رو مدیریت فرهنگی این جریان نباید دچار آسیبهای دیدگاهها و رویکردهای جریان های سیاسی و التهابات محیطی قرار بگیرد. به همین دلیل انتساب مدیریت این جریان به شورای هنر به عنوان یکی از شوراهای اقماری شورای عالی انقلاب فرهنگی به منظور تدوین سیاستهای لازم در امر هنر، سپرده شود. البته بسیار ضرورت دارد هیات اندیشه ورز و بخش رسانه‌ای شورای هنر دائما در صدد ارائه مفاهیم مطروحه در سال گردند و نظارت و پاسخگویی شورای هنر و شورای عالی انقلاب فرهنگی اعمال گردد تا سیر منطقی و عالمانه مباحث در اختیار منتقدین قرار بگیرد. از سوی دیگر میتوان برای بالا بردن کیفیت علمی شورا در اساسنامه شورا اعضای دیگر را با موافقت شورای عالی انقلاب فرهنگی اضافه کرد.

۵. تعریف مشخص سرفصل ها و موضوع بندی برای امتیازبخشی و ترسیم فضای سینمای یکسال آینده جهت اینک گرایشات و تولیدات سینمایی به سمت اهداف همسو با انقلاب اسلامی چه در ابعاد فجر و چه در ابعاد حفظ آن در مسائل مبتلابه جامعه میل پیدا کند.

۶. نظر به اینکه ابعدی از فجر تمدنی در این مقاله تصویر شد ضرورت پرداخت حوزه اندیشه و گفتمان سازی برای این حوزه از اولویتهای مختصات زمانی اکنون است. به همین دلیل شکل گیری واحد پژوهشی و همزمان خیز عملیاتی برای این کار بر شورای هنر فرض است.

نمودار ۴: مدل نهایی فضا سازی فرهنگی با جشنواره های فجر انقلاب اسلامی (نگارنده)

منابع

۱. اخوت، احمدرضا (۱۴۰۱). سند تولید و ارائه اثر هنری. نشر قرآن و اهل بیت علیهم السلام
۲. اخوت، احمدرضا (۱۳۹۹). حمد ظهور حسن. نشر قرآن و اهل بیت علیهم السلام
۳. بیدرام، رسول (۱۴۰۱). اقتصاد خلاق. نشر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴. مظفر، فرهنگ، امین پور، احمد، اخوت، احمدرضا، و احتشامی، مهناز. (۱۳۹۵). رابطه تفکر هنرمند با حسنیبندی و ارتقای کارآمدی او در فرایند خلق اثر بر مبنای جهانیبندی اسلامی. مطالعات تطبیقی هنر، ۶(۱۲)، ۱۵-۲۵. SID. <https://sid.ir/paper/205343/fa>
۵. برنامه تلویزیونی دوران (۱۳۹۹). بخش از شبکه افق. Dorantv.ir
۶. جشنواره های فجر انقلاب اسلامی در سالهای ۱۳۹۶-۱۴۰۱
۷. سایت جشنواره فیلم فجر: <https://fajrfilmfestival.com>
۸. سایت جشنواره تئاتر فجر: <https://fitf.theater.ir>
۹. سایت جشنواره موسیقی فجر: <https://fajrmusicfestival.com>
۱۰. سایت جشنواره هنرهای تجسمی فجر: <https://www.fajrtajasomi.ir>
۱۱. سایت جشنواره مد و لباس فجر: <https://fajrmode.com>
۱۲. سایت جشنواره شعر و ادبیات فجر: <http://fajr.adabiatirani.com>
۱۳. سایت سازمان یونسکو: <https://www.unesco.org/en>
۱۴. سایت مکتب حاج قاسم: <https://soleimani.ir/?p=2>
۱۵. بیانات در دیدار اعضای شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی و مسؤولان ستاد برگزاری دهه ی فجر <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2401>